

Jedan stari karlovački spomenar

Spomenar je žanr koji se javlja u tradiciji spontane kulture djece i mladih i prenosi se s generacije na generaciju od svoje pojave početkom 19. stoljeća. Radi se o posebnoj bilježnici koja se daje dragim prijateljima da u nju upišu svoje ime, popratni tekst i crtež radi čuvanja uspomene. S obzirom da se stihovi prenose s koljena na koljeno, gotovo iste možemo naći na kraju 19. i početku 21. stoljeća. Međutim, nekoć su spomenare posjedovale isključivo starije djevojke koje bi ih zadržale sve do udaje, stoga je i njihov sadržaj bio ozbiljniji i u njima se moglo naći iskrenih ljubavnih izjava i puno više citata iz književnosti.

I dok su u novije vrijeme spomenari često bili obične bilježnice bez crta, u prošlosti su to bile vrlo skupe knjižice bogato ukrašenih korica, s pozlaćenim listovima koje su se polagale u isto tako bogato ukrašene kutije.

Jedan takav stari spomenar iz 19. stoljeća čuva se na Zavičajnom odjelu Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić”. Svijetloplave korice, sa zlatno otisnutim reljefnim ornamentima i slovima, skrivaju upise nastale između 1885. i 1895. godine. Ovaj spomenar pripadao je nekoj Kati, a prazne stranice „albuma” ispunjene su lijepim stihovima, posvetama i crtežima. Među ostalim, ovdje se nalazi i zapis Ljubice Pacel, učiteljice na Višoj djevojačkoj školi u Karlovcu koja je kasnije postala prva žena ravnateljica iste te škole.

Izvor teksta:

Duran, M. Spomenar – tradicijski žanr spontane kulture djece i mladih. // Društvena istraživanja : časopis za opća društvena pitanja, 13, 3 (71), 2004. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/24476> (2. 11. 2022.)